

Sygn. akt V CSK 541/18

POSTANOWIENIE

Dnia 30 maja 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Karol Weitz

w sprawie z powództwa A. Sp. z o.o. w G. (poprzednio T. K., K. K., R. Z. i K. O.)

przeciwko Towarzystwu Budownictwa Społecznego (...) Sp. z o.o. w W.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 30 maja 2019 r.,

na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej

od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 8 maja 2018 r., sygn. akt I AGa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od strony pozwanej na rzecz strony powodowej kwotę 5400 zł (pięć tysięcy czterysta złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być wobec tego osiągnięty tylko przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej

pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Na tych jedynie przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W niniejszej sprawie nie zachodzą przesłanki przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 8 maja 2018 r. Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca powołała się na oczywistą zasadność skargi oraz na wystąpienie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego wymagającego przesądzenia, czy w świetle utrwalonego w orzecznictwie sądowym, w tym również orzeczeniach Sądu Najwyższego, poglądu, iż miarkowanie przez sąd kar umownych ma charakter orzeczenia konstytucyjnego, które wywiera skutek *ex tunc*, zasadne jest uznanie, że wystosowane przez dłużnika kar umownych wezwanie do zapłaty potrąconych kar umownych przed wydaniem przez sąd orzeczenia o miarkowaniu kar umownych może być uznane za wezwanie do zapłaty świadczenia nienależnego, a w konsekwencji odsetki ustawowe lub ustawowe z opóźnienie od części kar umownych uznanych w wyniku miarkowania przez sąd za nienależne, a uprzednio potrąconych z wierzytelnością dochodzoną w danym postępowaniu sądowym, winny być naliczane, ogólnie rzecz ujmując, wstecz od chwili wymagalności potrąconej części kary umownej.

W judykaturze Sądu Najwyższego zostało wyjaśnione, że przesłanka oczywistej zasadności skargi kasacyjnej oznacza, iż dla przeciętnego prawnika podstawy wskazane w skardze *prima facie* zasługują na uwzględnienie. Sytuacja taka w szczególności istnieje wtedy, gdy bez wątplenia wystąpiły uchybienia, na które powołuje się skarżący, lub gdy jest pewne, że miały one wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia albo podniesione zarzuty oczywiście uzasadniają wniesiony środek zaskarżenia. Pamiętać przy tym trzeba, że oczywiste jest to, co jest widoczne bez potrzeby głębszej analizy, czy przeprowadzenia dłuższych badań lub dociekań. Skarżący musi wobec tego wykazać, że orzeczenie zapadło z oczywistym, rażącym naruszeniem przepisów prawa lub podstawowych zasad obowiązujących w praworządnym państwie, widocznym na pierwszy rzut oka, bez konieczności przeprowadzenia bardziej szczegółowej analizy (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 18 czerwca 2008 r., III CSK 110/08, nie publ.,

z dnia 18 września 2012 r., II CSK 179/12, nie publ. i z dnia 13 marca 2017 r., I CSK 596/16, nie publ.). Powołując się na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej należy wykazać, że popełnione przy ferowaniu zaskarżonego orzeczenia uchybienia w zakresie stosowania prawa miały charakter kwalifikowany i nie podlegały różnym ocenom, były więc dostrzegalne w sposób oczywisty dla przeciętnego prawnika (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 2000, V CKN 1780/00, OSNC 2001, nr 3, poz. 52, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia z 22 marca 2001 r., V CZ 131/00, OSNC 2001, nr 10, poz. 156).

Bliższa analiza uzasadnienia wniosku o przyjęcie do rozpoznania skargi kasacyjnej nie pozwala przyjąć, by była ona – w powyższym rozumieniu – oczywiście uzasadniona. Celem uzasadnienia twierdzenia o oczywistej zasadności wniesionej skargi kasacyjnej skarżąca wskazała, że miały ją spowodować naruszenia art. 484 § 2 k.c. oraz art. 328 § 2 w związku z art. 378 § 1, z art. 382 i z art. 391 § 1 k.p.c. Skarżąca nie wykazała jednak, że zastosowanie powołanych przepisów było – w okolicznościach sprawy ustalonych przez Sądy obu instancji – oczywiście błędne lub doprowadziło do tego, że zaskarżony wyrok jest oczywiście nieprawidłowy. W istocie obszerny wywód odnoszący się do mającej zachodzić – w ocenie skarżącej – oczywistej zasadności skargi kasacyjnej i powielający częściowo uzasadnienie podstaw kasacyjnych zmierza – pod zewnętrzną płaszczyzną krytyki uzasadnienia zaskarżonego wyroku z punktu widzenia wymagań określonych w art. 328 § 2 k.p.c. – do podważenia lub uzupełnienia ustaleń faktycznych poczynionych przez Sądy obu instancji lub oceny dowodów leżącej u podstaw tych ustaleń, co jest w postępowaniu kasacyjnym niedopuszczalne (art. 398³ § 3 oraz art. 398¹³ § 2 k.p.c.).

Istotność zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) konkretyzuje się w tym, że w danej sprawie występuje zagadnienie prawne mające znaczenie dla rozwoju prawa lub znaczenie precedensowe dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Zgodnie z utrwalonym poglądem orzecznictwa, przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na przesłankę istotnego zagadnienia prawnego polega na sformułowaniu tego zagadnienia i wskazaniu argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Musi przy tym chodzić o zagadnienie nowe, dotychczas nierozpatrywane w judykaturze,

które zarazem ma znaczenie dla rozpoznania wniesionej skargi kasacyjnej (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11 i z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151).

Zaprezentowana w skardze argumentacja powinna mieć charakter ściśle jurydyczny, a przedstawione zagadnienie prawne nie może opierać się ustaleniach oderwanych od ustalonego stanu faktycznego sprawy, a ponadto musi zachodzić związek między jego rozstrzygnięciem, a oceną zasadności zaskarżonego orzeczenia. Problem charakteru kary umownej, katalogu kryteriów pozwalających na jej zmniejszenie oraz zagadnienie sposobu liczenia ewentualnych odsetek od wierzytelności były już przedmiotem wyjaśnień w orzecznictwie Sądu Najwyższego i nie nastroczają wątpliwości (zob. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 21 listopada 2007 r., I CSK 270/07, nie publ.; z dnia 23 maja 2013 r., IV CSK 644/12, nie publ.). Przyjęte jest, że następujące na podstawie sędziowskiego uznania miarkowanie kary wywołuje skutek *ex tunc*, a zatem reguluje wysokość kary umownej od chwili jej wymagalności. Z powyższym wiąże się uznanie, że oświadczenie o potrąceniu prowadzi do umorzenia wzajemnych wierzytelności w określonej części, a zatem wierzycielowi należą się odsetki za cały okres opóźnienia od pozostałej po potrąceniu kwoty. Skarżąca nie dostarczyła argumentów, które podważałyby to stanowisko i dawały asumpt do ponownego rozpatrywania tej kwestii przez Sąd Najwyższy.

Z tych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

O kosztach postępowania kasacyjnego Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 oraz art. 108 § 1 w związku z art. 391 § 1 i z art. 398²¹ k.p.c.